

Het geheim van de Allerhoogste

(*Bhagavadgītā*, hoofdstuk 15)

- 1 *De heer (Kṛṣṇa) sprak:*
Men zegt dat de aśvattha-boom met zijn wortels aan de bovenkant en zijn takken aan de onderkant onvergankelijk is. Zijn bladeren zijn de vedische hymnen. Wie hem kent, kent de Veda's.
- 2 Groot geworden door hun natuurlijke eigenschappen (de guṇa's) hebben de takken zich naar boven en naar beneden uitgespreid. De jonge scheuten zijn de zintuigelijke objecten. En de wortels zijn naar beneden gegroeid om zich zo te verbinden met de daden in de wereld van de mensen.
- 3 Hier op aarde wordt de echte vorm van de boom niet opgemerkt: men ziet niet waar zijn begin is en waar zijn einde is en hoe hij gegroeid is. Maar als men de aśvatthaboom met zijn krachtige wortels met de scherpe bijl van de onthechting heeft omgehakt,
- 4 dan kan het pad worden gevonden waarop de mensen die het betreden niet weer terugkeren. En dan kom ik uit bij het allereerste levende beginsel van waaruit de vroegere activiteiten zich hebben verspreid.
- 5 Zij die niet meer trots zijn of verblind, zij die het kwaad van de gehechtheid hebben overwonnen, zij die zich steeds bevinden in het hogere zelf, zij die afstand hebben gedaan van hun begeerten, zij die bevrijd zijn van de tegenstellingen die als vreugde en smart gekend worden; deze mensen, die niet meer in verwarring zijn, zij gaan het onvergankelijk pad.
- 6 Die weg wordt niet verlicht door de zon, de maan of het vuur. Zij die die weg gegaan zijn, de weg naar mijn verheven verblijfplaats, zij keren niet terug.
- 7 Ieder levend wezen in deze wereld van de mensen is een eeuwig deeltje van mij (Kṛṣṇa). En dit deel trekt de vijf zintuigen naar zich toe, in hun oorspronkelijke staat, en hij trekt ook het bewustzijn naar zich toe, als zesde zintuig.
- 8 Als de heer (= het deeltje van Kṛṣṇa = de ziel) een lichaam binnengaat, en ook als hij het weer verlaat, dan grijpt hij de zintuigen en neemt ze met zich mee, net zoals de wind de geuren met zich meedraagt.
- 9 Terwijl de heer verblijft in de zintuigen: het oor, het oog, de aanraking, de smaak, de reuk en ook de geest, geniet hij van wat de objecten de zintuigen te bieden hebben.
- 10 De dwazen zien hem niet als hij gaat of blijft of met zijn zintuigen geniet; slechts de wijzen nemen hem waar.

- 11 De wijzen die daar hun best voor doen kunnen hem waarnemen, gevestigd in het zelf. De dwazen die niet over het zelf hebben nagedacht, zien hem niet, ook zal zouden ze dat willen.
- 12 De straling van de zon, die de hele wereld verlicht, het licht in de maan, en het licht in het vuur, weet dat dat alles van mij afkomstig is.
- 13 Ik ben de aarde binnengegaan en ondersteun alle schepselen met mijn levenskracht. En aangezien ik eveneens de maan ben, de bezitter van de nectar, kan ik alle planten voeden.
- 14 Als spijsverteringsvuur woon ik in het lichaam van de levenden. En verbonden met de opwaarts en neerwaarts gaande adem verteer ik de vier soorten voedsel.
- 15 Ik woon in het hart van ieder mens. Van mij zijn herinnering, kennis en vergetelheid afkomstig. Ik kan slechts gekend worden door de Veda's. Ik ben de samensteller van de Vedānta en de ware kenner van de Veda's.
- 16 In deze wereld zijn twee vormen van energie: de vergankelijke en de onvergankelijke. Al het geschapene vormt het vergankelijke. Het spirituele wordt het onvergankelijke genoemd
- 17 En dan is er nog een ander, het hoogste wezen. Hij wordt het allerhoogste Zelf genoemd. Nadat deze onvergankelijke heer de drie werelden is binnengegaan, houdt hij ze in stand.
- 18 Omdat ik vanuit mijn onvergankelijke staat het vergankelijke voorbijgegaan ben en ook omdat ik de hoogste ben, daarom ben ik in de wereld en in de heilige boeken bekend geworden als het allerhoogste Zelf.
- 19 Hij die, vrij van iedere illusie, mij als het allerhoogste Zelf kent, die daardoor alwetend is, hij vereert mij met heel zijn hart, o zoon van Bharata!
- 20 Aldus is deze meest geheime leer door mij verwoord, o smetteloze held! Hij die dit onderricht begrepen heeft, zal wijs zijn en zijn taak volbracht hebben, o zoon van Bharata!

(Dit is het einde van het vijftiende hoofdstuk)